

BESZÁMOLÓ

A Helyi Identitás és kohézió erősítése tervezői műhelyhez

Tevékenység: Közösségi tervező műhelyek a 15 település képviselőinek részvételével.

Megvalósítás ideje: 2019.09.09-2019.09.13- 5 alkalommal

Részvevők száma: Műhelynaponként 16-17 fő részvételével (lásd jelenléti ív, fotók)

Módszerek: A tervező műhelyek során közösségi tervező módszereket alkalmaztunk.

A munkafolyamatot a demokratikus értékek jellemezték, kiscsoportos kiscsoportos beszélgetések, tréningfeladatok közös megoldása. Egy fő közösség szervező irányította a programnapokat. Szerepe a beszélgetések, tréningfeladatok irányítása volt, melyen mindenki aktívan részt vett.

A műhelymunka során cél az volt hogy egymás álláspontjait megvizsgáljuk, s azokat megértsük, a résztvevőket szellemileg felszabadulnak, és önbizalmukat növelve megerősödnek,

A munkanapok legfontosabb eredménye a helyi identitás témakörében a különféle álláspontokban rejlő közös vonások közös alapként való feltárása.

Eredmények

- 17 fő aktív részvétele az 5 műhelynapon.
- a résztvevők aktív részvétele, mely kihat a települések helyi identitásának növelésére.
- motivációk épülnek további tapasztalatcserékre, közösségi tanulásra, közösségi cselekvésre.

Mellékeletek:

5 db jelenléti ív

fotók

Jankó Szabolcs

konzorciumvezető

I. Tervezői műhelynap tematika 2019.09.09.

Résztevők száma: 17 fő

1. Identitás fogalma – előadás
2. Identitás a helyi közösségekben – irányított vita

II. Tervezői műhelynap tematika 2019.09.10.

1. Önismereti feladatok

/1. feladat - Játékos jellegű tevékenységpanel: Alkossunk kört, mindenki járassa körbe a tekintetét a többiek tekintetén. A tőlünk balra állónál kezdjük és így haladjunk végig, amikor sikerül valakivel felvenni a szemkontaktust akkor azzal helyet kell cserélnünk. Amikor eléggé "összekeveredett" a csoport a csoportvezető megállítja a feladatot

Célkitűzés: az egymásnak idegen résztvevők egymás mellé terelése. Szemkontaktus létesítése egymással.

/2. Autóvezetés - bizalmi játék - Játékos jellegű tevékenységpanel: Az új sorrendben felállított körben állva maradunk. A tőlünk jobbra álló lesz a párunk, amennyiben páratlan létszámú a csoport az egyik csoportvezető is beáll a játékba. A páros egyik tagja lesz az autó a másik a sofőr. az autó becsukja a szemét a sofőr hang nélkül különböző mozdulatokkal irányítja. (Bal váll megfogása-balra kanyarodás, jobb váll megfogása jobbra kanyarodás, hát megérintése lapockák között-a gáz, fejtető megérintése állj.) Egy idő után a csoportvezető megállítja a játékot, és a szereplők cserélnek.

Célkitűzés: testi kontaktus létesítése a csoporttagok között. Bizalom kialakításának elősegítése, hangulat oldása.

2. Identitás fogalmának közös meghatározása, vélemények közelítése - Oktató jellegű tevékenységpanel

Megállapítás: Az identitás az egyén önmeghatározása, mely túl mutat azon hogy egy névvel vagy egy személyi számmal azonosítsuk magunkat. Identitásunk személyiségjegyeinkben és azok összességében rejlik. Ennek van egy felületes szakasza, melyet mindenki láthat és vannak olyan rejtett mélyebb rétegei, melyeket nem tárunk mindenki elé. Személyiségünk magját ez alatt a látható burok alatt kell keresnünk, mégis a mai világban rendkívül fontos szerepet kapott a magunkról mutatott idealizált kép. A következő játékok segítségével mélyebb önismeretre törekszünk, valamint szemléltetjük azt, hogy bizonyos hangsúly váltásokkal, mozdulatokkal, vagy akár csak arc mimikánk változtatásával, milyen egyszerűen bújhatunk másik "szerepbe".

Identitás- Önmeghatározás, saját énkép felállítása. Az identitás én-azonosság, önmeghatározás szerepeken, magatartásformákon, értékrendszeren keresztül, mely a "teljes én" érzésével társul. Megkérjük a résztvevőket, hogy 3 szóval jellemezzék magukat, valamint ezen a három szón keresztül mutassák be önmagukat a többieknek. A szavakat le is írjuk velük, megkérünk mindenkit, hogy a saját nevét írja a papírjára, majd eltesszük egy borítékba.

2.1. "te tetted! - Nem én tettem." - szituációs játék jellegű tevékenységpanel

Körben ülve, rámutatunk egy csoport tagra és egy bizonyos hangulatot kifejezve (örülve, bánatosan, haragosan...stb) azt mondjuk "Te tetted!" erre ő válaszként ugyanabban a hangulatban azt mondja "Nem én tettem" ezután ő mondja egy másik érzelmet tükrözve hogy "Te tetted" valaki másra mutatva, majd a kijelölt személy válaszol azonos érzelmeket közvetítve és így tovább.

Célkitűzés: ismerjük fel hogy ugyan egy bizonyos érzelmi világú embernek definiáljuk magunkat, mégis rengeteg szerepet el tudunk játszani ezáltal az identitásunk is rendkívül változékony lehet.

2.3 Hangulat szimuláció - szituációs játék jellegű tevékenység panel

Írunk fel egy 5-6 szavas ránk jellemző mondatot egy lapra. Ezután a csoportvezető hangulatokat, érzelmeket tartalmazó kártyákat húzat a résztvevőkkel. Mindenkinek fel kell olvasnia a saját mondatát normális hangnemben, majd a kihúzott kártyának megfelelő hangvételben. A többieknek ki kell találnia mi szerepel a kártyán. Aki kitalálja az lesz a következő.

2.4. Hangulat szimuláció arcmimikával- szituációs játék jellegű tevékenység panel

A kiválasztott csoporttag saját maga által kitalált érzelmeket próbál közvetíteni csupán az arcmimikájának megváltoztatásával. A többieknek az a feladatuk, hogy kitalálják milyen hangulatot, milyen érzelmeket játszik el a társuk.

III. Tervezői műhelynap tematika 2019.09.11.

Különböző településről érkezők vegyes csoport bontása. A műhelynap végéig a kiválasztott csoportok együtt dolgoznak.

1. Példaesetek: A csapatok összegyűjtenek pozitívumokat és negatívumokat amiért jó, vagy amiért nem jó egy településen élni.

Gombolyag - mozgásos csapatépítő panel

A csoporttagok körben állnak olyan távolságra egymástól, hogy könnyedén el tudjanak dobni egymásnak egy gombolyagot. A gombolyagból le kell tekerni annyi madzagot, hogy el tudjuk dobni a társunknak. Mindenki, akihez elér a gombolyag megfogja a madzagot, mond egy jó példát, és úgy dobja a következőnek. Így egy hálót kapunk, amin látszik, hogy kinél volt már és kinél nem. Mindenkinek csak egyszer lehet dobni a gomolyagot. A lényeg hogy közben senki sem engedheti el a madzagot. Amikor mindenkinél járt már a gombolyag visszafelé is el kell játszani a folyamatot, ekkor a rossz példát lehet

mondani. Minden példát csak egyszer. Ez csak csapatmunkával fog sikerülni. Jó móka felismerni, hogy hogyan tudunk egymáshoz kapcsolódni, hogyan tudunk csoportként együtt dolgozni.

Célkitűzés: A csapat munka értékének felismerése, a települések azonos problémáinak felismerése. A csoport tagjainak összekapcsolása egységgé.

Csoportos tevékenységeinkhez 4 csoportra bontjuk a társaságot.

2. Csoportjáték- Miért fontos nekem ez a kép?

A képeket kitesszük a földre, a kör közepére vagy egy asztalra, amit beállítottunk a kör közepére. Lehetőleg ne takarják egymást a képek, jól látható mindegyik. Arra kérjük a résztvevőket, hogy nézzék meg mindegyiket alaposan, esetleg járjunk körbe, hogy jobban lássa mindegyik képet minden résztvevő. Ha már megnézték, válasszanak ki egyet, ami a leginkább „megszólította”, vagy leginkább „gondolatébresztő” volt számára saját településével kapcsolatban. De ne vegye még kézbe a kiválasztott képet, csak jegyezze meg, hogy melyikre esett a választása. Mikor már mindenkinek megvan a számára fontos kép, akkor leülünk. Egyvalaki kézbe veszi a maga által választott képet, körbemutatja a többieknek és egyes szám első személyben mondja: „Ez a kép jellemző a településemre...”, vagyis elmond valamit településéről a csoportnak a kép kézbevétele és körbemutatása kapcsán. Ha meghallgattuk, visszateszi a képet, mert lehet, hogy másvalaki ugyanazt fogja választani, de neki valószínűleg más miatt lesz fontos ugyanaz a kép. Ha mindenki választott, lehet egy kicsit beszélgetni arról, hogy mi volt a meglepő vagy érdekes ebben a képválasztásban, mennyire kerültünk egymáshoz közelebb, mi az, amire ebből a körből később is emlékezni fogunk. Ezt a panelt először a négy csoportban külön végezzük el, később mindenki egyesével bemutathatja saját települését a kép révén az egész társaságnak.

Célkitűzés: A képek spontán választásával lehetőséget kínálunk valami személyes gondolat, élmény megfogalmazására, az önfeltárássra valamint a településünk, mint közösség bemutatására.

IV. Tervezői műhelynap tematika 2019.09.12.

1. Csoportvezető által irányított beszélgetés az adott témában. Előadás, vélemények közelítése, a Községi identitás fogalmának tisztázása- egyén helye a közösségben az egyén közösségformáló ereje, a község egyénformáló ereje - Oktató jellegű tevékenységpanel

A község jelentése és megjelenési formái változtak az egyes kultúrák történelme során. A községfejlesztésnek a község alapfogalma, s benne úgy fogalmazódik meg leggyakrabban a község mint hiány, mint ami nincs, de kívánatos lenne, hogy legyen, sőt, mint aminek „világra jövedele” elő is segítendő.

A község 3 leggyakoribb megközelítése tehát:

- Hely (place), amikor a község földrajzi vonatkozásban jelenik meg – lokalitás. Község – KÖZÖSÉG. Szomszédság

■ Érdeklődés szerinti/választott közösségek (interest/elective). A személyiség (selfhood) megnyitotta a nem lokális alapú közösségi szerveződés lehetőségét. A helybeliségen kívüli szempontok tartják össze ezeket a közösségeket: identitás, vallás, szexuális orientáció, foglalkozás, etnikai hovatartozás – katolikus közösség, meleg közössége, kínaiak közössége stb. ■ Szellemi, lelki közösség (communion). Leggyengébb formájában úgy képzelhetjük el, mint egy adott helyhez, csoporthoz vagy elképzeléshez való kötődés (más szóval, amikor a „közösségi szellem” fennáll). Legerősebb formájában valamilyen mély találkozást jelöl, nem csak más emberekkel, hanem Istennel és a teremtéssel. Ezek az értelmezések átfedésben is lehetnek, pl. a hely és az érdeklődés egybeeshetnek. Mindezekhez hozzá kell adni a közösségnek egy további értelmezését, s ez az kötődés (attachment), hiszen a hely és érdeklődés szerinti értelmezése a közösségnek nem fejezi ki az identitást, amelyen a közösség osztozik. Az identitás őrzéséhez intézmények kellenek: „a templom és az iskola”, de család, folklór-csoport, párt, rádió, televízió, újság és egyebek. Ha ezek hiányoznak vagy elvesznek, az identitásőrzés nehezebb vagy egyszerűen lehetetlen. A közösség magába foglal hasonlóságokat és különbségeket, ezért a közösség egy vonatkoztatási pont is (‘az egyik közösség ellentéte a másiknak’). A közösségek közti határokat térkép jelölheti (pl. egy közigazgatási területét), kijelölheti valamilyen szabály vagy egy fizikai adottság, mint pl. egy folyó vagy egy út. Lehetnek ugyanakkor vallási vagy nyelvi határok is, ám nem mindegyik határ ilyen nyilvánvaló: léteznek az érintettek elméjében, szellemében is határok, és ezeket egészen másképpen kell kezelnünk: ez a közösségi határok szimbolikus aspektusa, és alapvető, hogy helyesen ítéljük meg azt, hogyan élnek meg az emberek közösségeiket. Ennek nyilvánvaló példái a különböző vallások, hisz mindegyiknek megvan a maga szimbólum és jelrendszere, rituális szokásrendje. Az egyik közösséghez tartozás válhat a másik közösség kirekesztési aktusává is.

2. Környezetünk befolyásoló tényezői a személyiségünkre - Oktató jellegű tevékenységpanel

csoportvezető által irányított beszélgetés az adott témában (*Simonné Lechner Judit előadása- Los Angeles-i élményeiről*)

3. Helyi identitás - a helyi közösség tagjainak önmagukról, mint közösségről alkotott képe (önmeghatározás) - Oktató jellegű tevékenységpanel

Helyi identitás definíciója: A helyi közösség tagjainak önmagukról mint közösségről alkotott képe (önmeghatározása), mely a tagok között folyamatosan zajló párbeszéd, a közös cselekvés és a közös értékek felfedezése révén jön létre. A múltat a jelennel összekötő társadalmi és intellektuális, konstrukció folyamatában a közösség létrehozza a saját, kulturális reprezentáció rendszerét, mely az egyén számára az „odatartozás” érzését, a kötődés képességét biztosítja.

Helyi identitás fejlesztés alapjai lehetnek történelmi, kulturális, természeti, új gazdasági tevékenységet létrehozó, társadalmi tevékenységeken alapuló értékek. A helyi identitás megerősítése a helyi közösség összetartásának erősségén alapszik. A közösség összetartozását pedig nagyban befolyásolja az egyének gondolkodásmódja. Amennyiben sikeres tevékenységet szeretnénk végezni a pályázat kapcsán az egyénektől kell haladnunk a közösségi tevékenységek felé. Ennek alapját képezi a közösségi interjú.

DEFINÍCIÓ A kezdeményezés, a lakosság megszólításának és bevonásának egyik fontos módszere a közösségi interjú. Azért nevezzük „közösségi”-nek (holott négy szemközti beszélgetésekről van szó), mert az a helyi közérzetre, az egyén és a közösség kapcsolatára, a helyi identitás tartalmára, a közösségi fejlesztési elképzelésekre és a cselekvési kapacitásra kérdez.

A TEVÉKENYSÉG CÉLJA A közösségi interjú célja főként az, hogy bekapcsolódásra, a közösség, a helyi társadalom életében történő cselekvő részvételre mozgósítson.

ALKALMAZOTT ESZKÖZÖK ÉS MÓDSZEREK Interjúkat nem csak a közösségfejlesztő, hanem az általa első körben meginterjúvált és vélhetően kezdeményezni akaró „központi mag”, a lakosságból kiválasztódó, érdeklődő és cselekedni akaró önkéntesek csoportja is készíthet. Ennek oka nem csak az, hogy máskülönben nem tudnának elegendő számú interjút készíteni, hanem az is, hogy a közösségfejlesztés már a kezdetektől törekszik a közösségi munkamód alkalmazására. A közösségfejlesztő feladata ebben a fázisban a „központi mag” tagjainak a felkészítése a kezdeményezés, az interjúkészítés funkciójára és módszertanára. A kapcsolatépítés első lépése azok megkeresése, akiket a helyi közösségi élet néhány, általuk ismert vezetője jelentős helyi polgároknak, véleményformálóknak (opinion leaders) tart. Felkéri őket egy közös beszélgetésre, ún. interjúra, miután ismertette a felkeresés célját és az elfogadásra nyert. Az első interjú végén a kezdeményező felteszi a kérdést, hogy szerinte kit érdemes még felkeresni és megkérdezni? Így a helyi emberek szinte közreadják a kezdeményezőket, s eközben közösségi hálózatot építenek. Ebből a helyi hálózatból nő ki fokozatosan az ún. „szélesebb kör”, aminek majd a közösségi beszélgetésekben és a közösségi felmérésben lesz döntő szerepe, s amelyek által körük tovább bővül.

Az interjú három alapkérdés megválaszolására indít, mozgósít:

- Mit jelent számára itt élni? (Mi a jó az itteni életben? Mi a rossz?)
- Min változtatna és hogyan?
- Ő maga mivel tudna hozzájárulni a változásokhoz? Alapvető magatartásunk a segítő meghallgatás, az empatikus magatartás. Törekedjünk arra, hogy beszélgető partnerünk jól érezze magát az interjú közben, ezért a pozitív visszaigazolás megengedett. Ha partnerünk törekszik a kommunikációs egyensúlyra és rólunk kérdez, magunkról is elmondhatunk annyi odailő információt, amennyit szükségesnek érzünk. Ne akarjunk másnak látszani, mint akik vagyunk, mert csak önmagunk vállalásával lehetünk hitelesek. Vigyázzunk arra, hogy ne igyekezzünk „mindent” kiszedni partnerünkől! Ellenkezőleg: szorítkozzunk csak a közösséghez való viszony megismerésére, s ne engedjük a beszélgetést a kapcsolati problémák felé terelődni. Akkor csináltunk jó interjút, ha utána partnerünk jól érzi magát és nem azon rágódik, hogy ezt vajon miért is mondta el, minek adta ki magát egy majdnem idegennek, és egyáltalán: mit akart a kérdező, és mit kezd ezekkel az információkkal?

Önismereti játékaink ehhez a tevékenységhez való hatékony hozzájárulásunkban lehetnek hasznosak.

A cselekvő egyének megtalálása után szükséges egy helyi cselekvési terv megfogalmazása.

DEFINÍCIÓ A közösségi felmérés eredményeire épülő terv, amely nemcsak a településen élők szükségleteit, saját jövőjükre, településükre vonatkozó elképzeléseit tartalmazza, hanem amelyben a lakosok aktív szerepet is vállalnak a tervek megvalósításában.

A TEVÉKENYSÉG CÉLJA Cél, hogy ennek elérése érdekében az önszervező lakosok partnerként dolgozzanak együtt más civil szervezetekkel, saját önkormányzatukkal, szakmai szervezetekkel és a gazdasági élet szereplőivel.

ALKALMAZOTT ESZKÖZÖK ÉS MÓDSZEREK A helyi cselekvési terv hosszabb távra, 3-5 évre szól és megvalósulásához több területen kell tervezett és összehangolt lépéseket tenni. E megtervezett, egymást erősítő tevékenységek alkotják a cselekvési programot, amelyeket kisebb egységekre, ún. projektekre bonthatunk.

Célszerű egy tervezési mátrix felállítása és táblázatba foglalása a teendők időrendiségének meghatározására:

- mit kell most, azonnal kivitelezni, mit hamarosan és mit később? A táblázat azoknak az itt és most közösen meghatározandó felelősöknek a körét is rovatba foglalja, akiknek a kompetenciájába a közösségi csoport szerint az adott ügy beletartozik: helyi önkormányzat, helyi lakosok, helyi közösségi szervezetek, szakértők, szakmai és érdekképviseleti szervek, központi kormányzat stb.

Tervezési mátrix minta

Lehet a táblázatnak egy hogyan? rovata is, amelybe a megvalósítás módozatai írandók, pl. 1. lépés: képzés, 2. lépés: a szervezet (pl. szövetkezet) megalakítása stb. A programban valószínűleg több projektötlet is kirajzolódik az alkalmazott aktivizáló módszerek (interjúk, közösségi beszélgetések, közösségi felmérés) eredményeiből, s belőlük akár több is vonatkozhat ugyanannak az ügynek a kezelésére. Ezeket felfoghatjuk alternatív megoldási lehetőségekként, amelyeket elemeznünk kell, s el kell döntenünk, hogy közülük melyik az, amelyik a közösség jelenlegi kapacitásával (munkabírásával, szakértelmével, anyagi tehetségével) a leginkább összhangba hozható. A jónak, reálisnak ítélt probléma-megoldás(ok) ezek után már egy projektervezési munka tárgyát képezhetik. A mérlegelés szempontjai. A projektek tervezésénél számba kell venni, hogy melyek a megvalósításához szükséges emberi befektetések: közösségi szerveződések, tanulási, tájékozódási folyamatok beindításának szükségessége; anyagi befektetések; vállalkozási, szövetkezeti formák keresése, pályázati lehetőségek; s mindehhez milyen szakmai, szaktanácsadói, információs és szervezési háttér, közösségi álláshely/ek teremtése szükséges stb.

További szempontok lehetnek:

- kezdő (első) helyi cselekvés esetén a gyors siker erősíti az önbizalmat és további, bonyolultabb cselekedetekre is motivál – ilyenkor a gyorsan és egyszerűen kivitelezhető kezdés a szerencsés;
- ha a tervezést már gyakorlott civilek, erős szervezetek végzik az önkormányzattal, üzleti szektorral közösen, akkor akár nagyságrendekkel is nagyobb és bonyolultabb tevékenység megvalósításába kezhetnek, gondos előkészítés, szakértők és partnerek folyamatos bevonása után.

V. Tervezői műhelynap tematika 2019.09.13.

Csoportvezető által irányított beszélgetés, téma: Fontos a helyi erőforrások feltárása, miből tudunk a saját településünkön értéket teremteni?

Saját település bemutatása - A fentiek tükrében mindenki mutassa be a saját települését, az egy településről érkezők kiegészíthetik egymást.

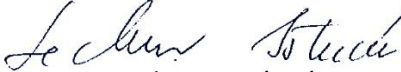
1. . Ki vagyok én? Csapatjáték - oktató anyag gyakorlati használatát elősegítő panel

Minden csapat település nevet tartalmazó kártyát húz. A csapatnak úgy kell bemutatnia az adott települést, hogy nem árulja el annak nevét. A többi csapatnak ki kell találnia, melyik település neve szerepel a kártyán.

2. Fiktív Falu" Csapatjáték - oktató anyag gyakorlati használatát elősegítő panel

Egy kitalált falut mutatunk be a csoportoknak. A csoportoknak ki kell találniuk, hogy hogyan tudnák elősegíteni ezen a fiktív településen a helyi identitás megerősödését a helyi sajátosságok figyelembevételével.

Zákány, 2019.09.13.

Lechner Istvánné

Tervezői műhelynap vezetője